SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 217. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 14, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ЛИСТОПАДА 1992. Ч. 217. РІК XCIX.

У ТЕЛЬ-АВІВІ ВІДКРИТО АМБАСАДУ УКРАЇНИ

Тель-Авів (УНІАР). — Минулого тижня тут розпочала працю українська амбасада.

Амбасадор Укрїни в Ізраїлі Юрій Щербак зустрівся з відомими політичними діячами і бізнесменами, зокрема з головою сіоністського форуму Анатолієм Щаранським. У інтерв'ю місцевим газетам та виступах по радіо і телевізії Юрій Щербак інформував про політичну і економічну ситуацію в Україні. Йшлося також про можливість тісного співробітництва обидвох держав у галузі сільського господарства і науково-технічного обміну.

Родини вояків потребують допомоги

Ню Йорк. — Постійне Представництво України при ООН пригадує усім українським людям доброї волі, що в рядах військових частин під прапором ООН в Югославії служать також українські військовики, з яких вже три загинули, а чотири важко поранені знаходяться у лікарнях Німеччини і Хорватії.

Родини убитих та поранених потребують моральної і матеріяльної допомоги, і в тій цілі в Ню Йорку відкрито у кредитівці „Самопоміч" окреме конто, на яке можна складати датки.

Тепер коли зближається найбільше радісне Свято Різдва Христового і прийнятим тут звичаєм всі вимінюються дарунками, а при тому допомагають тим, які такої можливості не мають, Постійне Представництво України при ООН закликає українських громадян ЗСА не забути про них українських військовиків та їхні родини. Датки можна посилати до „Самопомочі", на адресу: Self-Reliance Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003, конто ч. 18054 („Український батальйон").

Відмовляються від членства в КУН

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 7-го листопада, відбулося засідання проводу всеукраїнського політичного об'єднання „Держава Самостійність України", в якому взяли участь голова об'єднання Іван Кандиба, заступники голови Олександер Черненко (Запоріжжя), Віктор Шкуратюк (Рівне), Степан Болинський (Львів), голови обласних, міських і районних організацій ДСУ. Серед розглянутих питань: організаційно-членські, обговорення проєктів нової програми та статуту, підготовка до проведення третього збору.

Враховуючи спроби керівництва Конгресу Українських Націоналістів (голова Слава Стецько) підпорядкувати собі членство ДСУ, а також втручання у внутрішні справи ДСУ з боку Проводу КУН, вирішено вважати дальшу співпрацю з КУН неможливою. Провід ДСУ відкликав своє рішення про вхід до КУН. Головою організаційного комітету проведення третього збору ДСУ обрано Олексія Копаня.

Американці перебували в колишньому СССР

Вашінґтон. — Спільна американсько-російська комісія у справі розшуку пропалих безвісти громадян ЗСА знайшла дані, що свідчать про страти американців в СССР при сталінському режимі. Про це сказано в листі президента Росії Боріса Єльцина. Як пише Б. Єльцин, члени комісії практично переконані, що в даний час ні один американський громадянин не перебуває в ув'язненні на території колишнього Совєтського Союзу. Лист прочитав у відповідній комісії Сенату ЗСА асистент російського президента і співголова комісії генерал Дмітрій Волкогонов.

Д. Волкогонов заявив, що двостороння комісія провела детальну аналізу архівних документів, взяла інтерв'ю у численних свідків і оглянула місця, де могли перебувати американські громадяни .У підсумку комісія знайшла сліди перебування американців у таборах і тюрмах колишнього СССР, а також дізналася про жахливі факти розстрілів деяких з них без суду і слідства. В багатьох випадках американців силою змушували відмовлятися від громадянства ЗСА.

У посланні російського президента, що його прочитав ген. Волкогонов через перекладача, сказано, що деякі американці досі живуть на території колишнього Совєтського Союзу. Їх прізвища і адреси передані американським офіційним особам. Однак, сказано в листі Єльцина, всі ці громадяни проживають на території колишнього СССР по добрій волі і є „політичними втікачами".

У посланні сказано, що ряд випадків, знайдених комісією, вимагають додаткового вивчення. Волкогонов підкреслив також, що комісія добилася більших успіхів у розшуках інформацій про американців, які пропали під час і після Другої світової війни, ніж в період В'єтнамської чи Корейської війн.

Заступник голови сенатської комісії у справах пропалих безвісти сенатор Боб Смит повідомив на засіданні, що американські слідчі не дістали можливости зустрітися зі свідками, які, на їх думку, могли пролити світло про військовополонених американців у період Корейської і В'єтнамської війн. Долі багатьох з них залишаються загадкою.

СТАВЛЯТЬ ВІДНАЙДЕНУ ОПЕРУ Д. БОРТНЯНСЬКОГО

Торонто. — Товариство Української Опери Канади ставить оперу в трьох діях „Алкід" Дмитра Бортнянського, яка віднайдена після 200-річного забуття. Лібрет то П. Метастазіо. Виступатимуть: оперний хор ім. М. Лисенка та солісти, Академія Українського Танцю, відбудеться гостинний виступ соліста Львівської опери Романа Вітошинського. Диригуватиме оперою Володимир Колесник. Імпреза відбудеться у суботу, 28-го листопада в Сентрал Тек нікал школі, ріг вулиць Гарборд та Батирст. Початок о год. 7:30 вечора. Квитки можна набути в крамницях „Арка" та „Арка-Захід".

ПОЧАЛИСЬ ПЕРЕСЛУХАННЯ У СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як повідомляє „Ню Йорк Таймс" з п'ятниці, 13-го листопада, колишній працівник Департаменту юстиції на зізнаннях у справі Івана Дем'янюка у Нешвілл, Тенн., в четвер, 12-го листопада, заявив, що невинну людину оскаржено та видано на суд Ізраїлеві, як вартового нацистського концтабору в Треблінці.

Джордж Паркер, який працював від 1978 до 1980 року в Бюрі спеціяльних інтестигацій (ОСІ) Департаменту юстиції, сказав, що на його думку І. Дем'янюк не є „Іваном Грозним", як його обвинувачено в 1981 році на процесі в Клівленді.

Дж. Паркер, тепер адвокат у Рочестері, зізнавав на переслуханнях перед суддею Федерального окружного суду Томасом Вайзманом, якого назначив Апеляційний суд в Сінсінаті, як спеціяльного інвестигатора для розгляду справи видачі І. Дем'янюка під суд Ізраїлеві.

Справу І. Дем'янюка недавно поновив американський Апеляційний суд шостої округи, щоби вирішити чи справді урядові чинники допустилися шахрайства у справі І. Дем'янюка.

Дж. Паркер заявив, що його почало турбувати це питання ще тоді, коли збирали докази, які були самозаперечні бо не міг І. Дем'янюк бути в двох місцях одночасно — в Сабіборі і Треблінці. Переслухання продовжується, а Верховний суд Ізраїля розглядає відклик І. Дем'янюка, якого нижчий суд визнав винним у злочинах проти людства і засудив на кару смерти.

Л. КРАВЧУК ҐРАТУЛЮВАВ Б. КЛІНТОНОВІ

Київ (УНІАР). — Як повідомила українська телевізія, у середу, 11-го листопада, відбулася телефонічна розмова Президента України Леоніда Кравчука з новообраним президентом ЗСА Биллом Клінтоном. Л. Кравчук поздоровив Б. Клінтона з обранням на президента і побажав йому успіхів у майбутній діяльності на благо народу ЗСА в інтересах миру і демократії в цілому світі.

Л. Кравчук в ході розмови висловив бажання привітати новообраного президента на українській землі. Обидва державні мужі оміналися думками в принципових питаннях дальшого поглиблення відносин між обома державами і домовилися про продовження особистих контактів в інтересах українського та американського народів.

„Нова" відкриває восьмий сезон концертів

Морріставн, Н.Дж. — Заснований в 1984 році камерний ансамбль „Нова" перетривав пробу часу і відкриває восьмий, а в Морріставні шостий, сезон концертів камерної музики. За своє восьмирічне існування він ріс, розвивався, удосконалював свій склад чимраз кращими інструменталістами і устабілізувався в такому складі: Крістофер Лі — концертмайстер Ню Джерзі симфонічної оркестри, Ерік Фрідленд і Мая Байзер — челісти, Джиммі Шлефер — флейтист — сьогодні керівник престижевої серії концертів „Трініті" в Ню Йорку, Лариса Крупа — піяністка, засновник ансамблю, нещодавно концертувала з Квартетом Лисенка в Україні, а в травні ц.р. виступала солісткою з Львівською філгармонією. „Нова" культивує музичні стилі, співпрацюючи з іншими ансамблями.

У суботу, 21-го листопада, у відкриттю шостого сезону в Морріставні, в концерті візьмуть участь члени Квартету ім. Лисенка та Квартету ім. Леонтовича: Анатолій Баженов — скрипка, Юрій Харенко — скрипка, Борис Девятов — альт, Володимир Пантелеєв — чельо і Лариса Крупа — фортепіяно. Концерт, як звичайно, вібудеться в церкві св. Успення, яка має високоякісний фортепіян і прекрасну акустику. В програмі: смичковий квартет Барбера 1, ол. 11, смичковий квартет Шостаковича ч. 8, і фортепіяновий квартет Брамса Ц-моль. Початок о год. 8-ій; квитки — 10 дол., і 7 дол. для пенсіонерів; для дітей вступ вільний.

Церква міститься при 91 Мейпл авеню. За інформаціями слід звертатися на число (201) 539-4937.

Виступи ансамблю „Медікус"

Ватервіт, Н. Й. — Звідси у суботу, 14-го листопада, починається концертове турне ансамблю „Медікус" зі Львова під мистецьким керівництвом Левка Цимбали. У Ватервліті концерт відбудеться в Українському Американському Клюбі, 405 25-та вулиця. Початок о год. 5-ій по полудні.

Наступні концерти відбудуться у таких містах: в Ню Йорку о год. 2:30 по полудні в Українському Народному Домі, 140-142 Друга авеню — 15-го листопада; у Вебстері, Н. Й. о год. 7-ій вечора в Українському Домі Рочестеру, 1970 Емпаєр бульвар — 19-го листопада, в Сиракюзах, Н. Й., о год. 7-ій вечора в Українському Народному Домі, 1317 Фаєтт вулиця захід — 20-го листопада; в Юніондейлі, Н. Й., о год. 7-ій вечора в Центрі св .Володимира, 226 Юніондейл вул. — 21-го листопада; в Ню Гейвен, Конн. — 22-го листопада (час та приміщення будуть оголошені додатково); в Балтиморі, Мд., о год. 7-ій вечора в церкві св. Михаїла, ріг вулиць Мантфорд та Істрен — 27-го листопада; в Ню арку, Н.Дж., о год. 7-ій вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, 719 Сенд форд авеню — 28-го листопада; в Пассейку, Н.Дж., о год. 4-ій по полудні в Українському Народному Домі, 240 Говп авеню — 29-го листопада; в Гартфорді, Конн., о год. 8-ій вечора в Українському Народному Домі, 961 Ветерсфілд авеню — 3-го грудня; в Бостоні — 5-го грудня (час і приміщення будуть подані додатково); в Йонкерсі, Н. Й., о год. 3-ій по полудні в домі СУМ, 301 Палісайд авеню — 6-го грудня; в Норт Порті, Фла., о год. 4-ій по полудні в залі Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці, 1078 Біскейн драйв — 12-го грудня; в Голливуд, Фла. о год. 5-ій вечора — 13-го грудня (місце концерту бдуе подане додатково); в Дітройті о год. 4-ій вечора в УКЦеркві Непорочного Зачаття — 19-го грудня.

Англіканська Церква дозволила жінкам приймати духовний сан

Лондон. — Синод Англіканської Церкви проголосував у середу, 11-го листопада, за дозвіл для жінок приймати духовний сан. Так закінчилися бурхливі двадцятирічні дебати про право жінки бути священиком. Якщо парламент і королева Англії Єлизавета II підтвердять рішення синоду, то 1,350 жінок, котрі тепер служать дияконицями, дістануть право провадити Служби Божі і проповідувати.

Натовп, який зібрався перед будинком Синоду, захоплено вітав рішення, прийняте ієрархами. Тим часом противники цього кроку називають його еретичним. Від такої неканонічної поступки для жінок застерігали й англійські католики, які вважають, що ця надмірна емансипація жінок ще більше утруднить екуменічний процес. Опоненти висували також і той контраргумент, що відтепер Англіканська Церква втратить будь-яку можливість відновлення своїх закордонних парафій.

Однак рішення Синоду, як і вимагають церковні правила, було прийнято двома третинами учасників голосування. Томас Еванс, один з членів Синоду, заявив, що „головна перевага Англіканської Церкви полягає в тому, що в ній завжди панувала толерантність". Архиєпископ Кантерберійський Джордж Кері закликав духовних провідників „довіритися голосові віри і надати жінкам можливість зайняти гідне місце в лоні Церкви". Такої ж точки зору дотримується лондонський Єпископ Дейвид Говп. Він сподівається, що „присутність жінки-священика" вдихне життя в Церкву". Обидва Архиєпископи, Кантерберійський і Йоркський, віддали свої голоси за право жінок бути священиками.

УКРАЇНА ШУКАЄ ДОПОМОГИ В ЗАМІНУ ЗА НУКЛЕАРНУ ЗБРОЮ

Київ. — Як інформують засоби масової інформації, Уряд і Верховна Рада України є майже одностайні щодо питання стратегічної нуклеарної зброї на території України — її треба позбутися, але не без якоїсь винагороди.

Як відомо, на території України є 176 далекосяжних ракет із приблизно 1,200 нуклеарними стрільнами. Тактичну нуклеарну зброю Україна віддала Росії для знищення, але без будь-якої компенсати. Президент України Леонід Кравчук і новий прем'єр Леонід Кучма уважають, що віддання зброї без компенсати і гарантії безпеки було помилкою.

Тепер перед Верховною Радою України стоїть справа ратифікації міжнародного договору щодо редукції і нерозповсюдження нуклеарної зброї. Цей договір, відомий під ініціялами „Старт", підписали ЗСА і колишній СССР. Його ратифікував Сенат ЗСА, а відтак, після розпаду СССР, Росія і Казахстан. Білорусь мабуть його теж ратифікує, але Україна, четверта з країн колишнього СССР, на території яких є розміщена нуклеарна зброя, покищо вагається.

Новообраний віцепрем'єр України Ігор Юхновський сказав в інтерв'ю з газетою „Ню Йорк Таймс", що Україна хоче позбутись нуклеарної зброї, але хотіла б отримати за це якусь компенсату у формі економічної допомоги, а також зберегти уран як паливо для своїх нуклеарних електростанцій. Погляди І. Юхновського підділяє багато членів Верховної Ради України, як теж Президент Кравчук та інші члени Уряду України. Дебати на тему роззброєння мають початися у Верховній Раді України наступного тижня.

У СВІТІ

В СЕРЕДУ, 11-ГО ЛИСТОПАДА, в Оттаві розпочала працю міжнародна конференція, присвячена проблемам втікачів. Серед 38 країн в ній беруть участь також ізраїльтяни і палестинці, які нарешті погодилися обговорити питання повернення палестинців на свою історичну батьківщину. Як відомо, в 1948 році Ізраїль залишили 700,000 палестинців, а після війни 1967 року — ще 300,000. Згідно з даними ООН, тепер поза Палестиною всього проживає до 3 міл. осіб. Ізраїльське керівництво має *підстави побоюватися*, що *повернення* цієї кількости палестинців у рідні місця може поставити під загрозу існування ізраїльської держави.

ВЕРХОВНИЙ КОМІСАР ООН в питаннях втікачів Садако Огата повідомила на пресовій конференції, що тепер у світі налічується 18 міл. втікачів. Зокрема в цьому році у висліді етнічних конфліктів і воєн змушені були залишити свої краї 3 міл. осіб. Водночас міжнародні зусилля, спрямовані на мирне врегулювання конфліктів, дозволили 1.5 міл. втікачів повернутися на батьківщину.

УЧАСНИКИ ІЗРАЇЛЬСЬКО-АРАБСЬКИХ переговорів у Вашінґтоні заявили, що мирний діялог може зайти в глуху вулицю у зв'язку з ескаляцією збройного конфлікту на ізраїльсько-ливанському кордоні. Як заявив представник Ізраїля на вашінґтонських переговорах Урі Лябрані, Єрусалим не може миритися зі становищем, що створилося на ливанському кордоні, бо воно впливає на відносини, які встановлюються між Ізраїлем і арабським світом. Голова сирійської делеґації у Вашінґтоні Муваффік Алляф заявив, що відповідальність за триденну конфронтацію на кордоні повністю несе Ізраїль, який спровокував арабську сторону на бойові дії.

У СЕРЕДУ, 11-ГО ЛИСТОПАДА, представники Червоного Хреста в боснійській столиці змушені були припинити евакуацію сараєвців, оскільки автобуси, якими вивозили людей, потрапили під артилерійський обстріл сербів. Таким чином замирення, потривавши недовго, знову порушилося. Своєї черги на виїзд зі вщент зруйнованого Сараєва тим часом чекають ще до 6,000 осіб, переважно жінок і дітей. Останні події свідчать, що їх врятування є під загрозою.

В НЕБЕЗПЕЧНУ СМУГУ вступив конфлікт між осетинами і інґушами у зв'язку з уведенням на територію Інґушетії російських військ. Президент Чечні Джохар Дудаєв оголосив у своїй республіці надзвичайний стан і створив єдину мобілізаційну систему для самооборони населених пунктів. В інтерв'ю для російського телеґрафного аґентстваб Д. Дудаєв заявив, що „Росія не повинна забувати, де проходять кордони Чечні". Тим часом російські війська, зайнявши місто Назрань, адміністративний центр Інґушетії, натрапили на сильний опір населення. Спостеріґачі припускають, що невдовзі може розпочатися партизанська війна інґушів проти російської армії, яку тут вважають окупаційною.

ВОЄННІ МОРЯКИ ГРУЗІЇ заблькували порт Поті, щоб унеможливити для росіян вивезення місцевого обладнання, що раніше нележало Чорноморській фльоті. Продовж цього року грузинські власті вже декілька разів пробували заблькувати потійський порт, у зв'язку з цим російське командування прийняло рішення забрати з Поті всі кораблі і портове обладнання, а також вивезти всіх військовослужбовців і їхні родини. Згідно з останньою інформацією з того реґіону, командуючий Чорноморською фльотою адмірал Ігор Касатонов вилетів до Грузії для переговорів з керівниками республіки.

У ВІВТОРОК, 10-ГО ЛИСТОПАДА, французький парламент затвердив вимогу президента Франсуа Міттерана про передання до суду трьох колишніх міністрів, причетних до зараження вірусом АІДС понад тисячі осіб. Найближчим часом Верховний парляментарний суд заслухає справу злочинців — колишнього прем'єра Льорана Фабіюса, міністра охорони здоров'я Едмона Ерве і міністра соціяльного забезпечення Жоржіни Дюфуа. Майбутній суд — перший такий випадок в історії Франції. Парлямент, в якому переважають соціялісти, вибере 18 членів суду, відтак до них приєднаються 12 членів, вибраних Сенатом, де перевагу мають центристи і консерватисти.

В АМЕРИЦІ

ЯК ЗАЯВИЛА РОДИНА капітана Джана Дангема, американського пільота, збитого над територією СССР в роки холодної війни, знайдені документи, які підтверджують, що збитий пільот був похований на території Росії. За словами брата покійного, про це його повідомили представники міністерства оборони. Капітан Дж. Дангем загинув під час виконання розвідувального завдання7-го жовтня 1952 року. Його літак Б-29 був збитий совєтськими винищувачами після відмови приземлитися на совєтському військовому аеродромі і впав у територіяльні води СССР. Представники командування совєтськими збройними силами заявили тоді, що американський літак першим відкрив вогонь, після чого був збитий. У червні, виступаючи в американському Конґресі, президент Росії Боріс Єльцин повідомив, що у 1950-их роках в совєтських тюрмах і таборах перебувало 12 американських військовополонених, переважно пільоти, збиті під час виконання розвідувальних завдань.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ звільнив асистента державного секретаря Елизабет Тампосі, під керівництвом якої провадилися архівні пошуки, зв'язані з перебуванням за кордоном Билла Клінтона. Пресовий секретар Державного департаменту Ричард Бавчер повідомив, що Е. Тампосі сама зрезиґнувала. Р. Бавчер сказав, що перш ніж оголосити про резиґнацію Тампосі, Президент розмовляв з виконуючим обов'язки державного секретаря Ловренсом Іґлберґером. Вашінґтонський відділ ліберальної організації Американський союз громадянських свобід повідомив, що „також 'полювання', як на Билла Клінтона, проводилося на Росса Перо".

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер відвідав Москву. Як повідомило міністерство закордонних справ, однією з головних цілей його візити є обговорення проблем, зв'язаних з висвітленням на телевізії життя національних меншин на території колишнього СССР, дотримання їх громадянських прав.

ВТРЕТЄ ВІД ТОГО ЧАСУ, як Леонард Пелтієр був визнаний винним у вбивстві двох аґентів ФБІ і засуджений на два довічні ув'язнення, апеляційний суд приступив до розгляду просьби адвокатів злочинця про помилування. Головний адвокат Пелтієра Ремзі Кларк впевнений, що він має вагомі підстави вимагати виправдання клієнта. Л. Пелтієр, якому нині 48 років, був засуджений за навмисне вбивство аґентів ФБІ Джека Колера і Роналда Вілліямса в липні 1975 року в індіянській резервації Пайн Ридж у Південній Дакоті.

ГРУПА ПРОТИВНИКІВ куріння сиґарет виступила проти Вернона Е. Джордана, який тісно пов'язаний з компаніями тютюнових продуктів і якого президент-елект Билл Клінтон найменував на довірений пост перебрання влади від республіканської Адміністрації. Група висловила турботу і про це повідомила листом Б. Клінтона, що Джордан у підборі, наприклад, секретаря Департаменту здоров'я і головного лікаря може суґерувати якраз не тих людей, які повинні зайняти такі важні місця. Джордан також зробив помилку, бо він вже заздалегідь назвав деяких осіб на ці пости, викликавшиб цілу бурю протестів противників куріння і Американської асоціяції лікування рака. Обороняючись перед нападами, Джордан виступив у телепрограмі Ей-Бі-Сі і пояснив своє становище до цієї проблеми.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ, якому коментатори засобів масової інформації і речники Демократичної партії закидали, що він досліджував антидержавну діяльність Билла Клінтона, нововибраного Президента, зокрема його студентську активність проти війни у В'єтнамі в 1960-их і ранніх 1970-их роках, оправдується тепер, що розглядалися документи не тільки Клінтона, але також Росса Перо, який несподівано включився у президентську кампанію, зрезиґнував знеї, і знову включився. Слідство, особливо перевірка діяльности Клінтона, принесли чимало неприємностей для Департаменту, бо це слідство розглядалося багатьма аналітиками і пересічними громадянами, як намагання Уряду Джорджа Буша знайти щось компромітуюче проти свого суперника. Натомість документацію Перо розцінювали як чисту формальність.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Роковини большевицької революції

Велика Жовтнева революція, перша в історії світу, перемогла робітників Росії у союзі із гнобленим селянством" і т. д., так починається опис на близько п'ятьох сторінках дрібного друку в „Українській Радянській Енциклопедії" — тієї події, яка 24-го жовтня 1917 року започаткувала понад 70-літній період, скроплений кров'ю понад сотні мільйонів людей. У всесвітній історії було вже багато трагічних подій. Мандрівка народів повалила у 5-му сторіччі Західню римську імперію.

У 1789 році вибухла Велика Французька революція із пануванням смертоносної ґільотини. Здавалося, що це найбільш кривава розправа, звернена спершу проти династії Бурбонів, яка виголоджувала народ, згодом проти творців тієї революції, які один за одним — Робесп'єр Марат, Дантон — потратили життя під ґільотиною. Здавалося, що та французька революція була найбільш кривавою. Сьогодні знаємо, що її жертви були заплатою за перемогу гасел „Рівність, Братерство, Свобода", а число жертв було дрібницею в порівнянні з безглуздою м'ясорубкою „великої" революції російських большевиків. На початку Другої світової війни британський прем'єр Винстон Черчіл сказав у промові до народу: „Нічого іншого не обіцяю вам, як тільки кров і терпіння". Володимир Ленін, творець Жовтневої революції, заповідав рай на землі, — і то не тільки народові російському, а всім народам світу, яких зводив під знаменник робітників, які мають „єднатися" під червоним прапором. Большевицька революція й поверх 70-літнє володіння комунізму на велетенських просторах Евразії — це був один велетенський обман, який запаморочував народи, сполоскував мізки і скривлював душі. По нинішній день жертви того диявольського експерименту не всилі позбутися намулу неволі.

Карл Маркс, який жив, як відомо, у XIX сторіччі, записаний у популярній американській Енциклопедії „Рідерс Дайджеста" як „німецький філософ". В інших довідниках записаний, як економіст. Його „Капітал", виданий у Лондоні, писаний таким самим важким і трудним стилем, як „Майн Кампф" Гітлера. Карл Маркс був тільки теоретиком. Проповідував теорію безклясового суспільства, яке можна осягнути почерез революцію використовуваного пролетаріяту проти капіталістів і почерез монопольне панування Комуністичної партії, яка справедливо буде контролювати всю продукцію і розпалювати її надбання. Це буде влада робітників і селян усього світу. Маркс висловлювався зневажливо про Росію, економічно, соціяльно і політично відсталу країну, та пророкував, що революція станеться у високопромисловій державі. Мав на увазі Німеччину. Не передбачав, що у демократичних державах буде переведене глибоке соціяльне законодавство з леґалізацією робітничих спілок, які матиме право страйку у боротьбі за кращі платні й умовини праці.

Усупереч поглядам Карла Маркса, Лібкнехта і Рози Люксембурґ, піонерів комуністичного руху, революція вибухла саме в Росії. Гурт російських еміґрантів з партії Соціял-демократів, яка на своєму конґресі на еміґрації розкололася на „большевиків" і „меншевиків" — той гурт большевиків під проводом Владіміра Леніна дістав дозвіл від німецького уряду переїхати у запльомбованому вагоні із Швайцарії до Петрограду. Німеччина сподівалася, що ті російські еміґранти, опозиціоністи проти царського і демократичного режиму в Росії, створять фермент і Росія буде слабим сусідом. Помилилася. Ленін і його товариші-майстри демагогічної пропаґанди, використали кволий Тимчасовий Уряд, який постав після упадку царату, Петроград став Ленінградом і столицю Росії Ленін перевів до Москви. По нинішній день всі західні Енциклопедії і вся західня історіографія говорить про „вітчизняну війну", яка настала в 1918—1921 роках на просторах Евразії. Це теж великий обман, велика брехня.

Згідно з ненаписаним, але вірним і твердим законом імперії, російська комуністична імперія розлетілася. Комуністична партія СССР, яка нараховувала сотні мільйонів членів, бо хто не належав до партії, не мав права працювати й по-людському жити, ця партія скорчилася до десяток тисяч. Але комуністи все ще існують і трудно влізти їм в душу, чи вони все ще поклоняються ідеї Маркса—Леніна, чи жалують за режимом, коли їм, жилося краще. В минулому тижні величезна юрба комуністів демонструвала у Москві під червоними прапорами проти Боріса Єльцина, який давно виступив з Компартії, був обраний на президента Росії, але втратив популярність через економічну скруту. Проте Єльцин сказав правду під час останнього перебування у Вашінґтоні: „Комунізм віджився і він ніколи не вернеться до влади".

Микола Бараболяк

КУРДИ І БЛИЗЬКОСХІДНЯ ПОЛІТИКА

І сліпий бачив про що йдеться у хрестоносному поході Буша проти Саддама Гуссейна. Не про безперебійний доплив пального для ЗСА та Японії й Европи. Навіть, коли б Ірак включив був у свої кордони Кувайт (а досить було б тільки погрози Буша — далі не смій!), загрози для індустрії не було. Ціни нафти під контролем ОПЕКу. Йшлося у цій війні про те, щоб не допустити росту ніякої сили, яка могла б стати загрозою для відомої підопічної держави ЗСА на тому терені. Ця держава могла б в певних умовах бути зметена з лиця землі, заки могла б наспіти допомога зі ЗСА.

Найбільша загроза для статус кво на Близькому Сході була зі сторони фанатичного хомейнівського Ірану. Ірак не встоявся би був проти Ірану, коли б не видатна підтримка ЗСА. Навіть після перемир'я з Іраном, Адміністрація Буша підбудовувала мілітарно Саддама. Він був „a good guy". Але виявивсь засильним, то для безпеки Ізраїля мусив бути, як каже приповідка „прикроєний до міри". Не цілком знищений, бо він потрібний як заборола проти Ірану, але з притятими крилами.

Буш притягнув до походу на Саддама арабів — Сирію і Саудійську Арабію, та Єгипет. Самозрозуміло, що ціною було якесь наладнання палестинської проблеми. Для ЗСА неприємним було в цій ситуації насаджування жидівських поселенців на „окупованих територіях" Західнього Побережжя. А Ізраїль не то, що ламав міжнародні закони, заводячи ці поселення, але ще вимагав від ЗСА 10 більйонів кредитами на цю ціль. Міг Буш в тих умовах відповісти інакше, як це „припиніть колонізацію". Міг далі потурати безшабашності Ізраїля? Чи виглядало б, що він під контролем Єрусалиму в американській політиці? Ізраїль поступився, припинив закладати нові приміщення. У відповідь на те Буш приобіцяв забезпечити Ізраїль кредитами.

Але в тому не кінець. Певно читали у пресі про погрози, очевидно не з офіційних кіл: „Буш заплатить за свою помилку...". І заплатив. Гроші, а головно контрольовані відомими колами масової інформації, допомогли здійснити погрозу. Це була потрібна научка для інших...

Хочу писати про курдів, а зачав від кувайтської виправи на Саддама, бо в її ході, щоб її краще виправдати і вчинити його ще більш жахливим дияволом, Буш кидав на Саддама громи за переслідування курдів. А їхня доля мене тому особливо інтересує, бо вона дуже скидається на минуле українського народу. Були ми під владою чотирьох держав, так і вони. Їх усього понад 20 мільйонів. Сливе половина їх, — біля 12 мільйонів, — живе під Туреччиною. Більше як 4 мільйони під Іраком, дещо менше в Ірані. Решта у Сирії і Вірменії. Це старовинний волелюбний народ. Запеклі у боротьбі не тільки з елементами у горах, але і гнобителями. У VII сторіччі підкорили їх собі араби, і принесли їм сунні іслям. Жили усі під Туреччиною від XI сторіччя до кінця Першої світової війни. Нині найпоганіше живеться їм в Туреччині. Там заборонено їм навіть говорити рідною мовою і співати своїх пісень, а про школи і мови не бути не може. Турки видимо намагаються їх потурчити, чому мала б сприяти ця сама віра (сунні). Найкраще їм жилось і дієтся в Іраку. Мали там все своєрідну автономію. Коли вжити порівняння, то курдам так під Іраком, як українцям було під Австрією. Своєрідний П'ємонт.

Ситуація їх без сумніву дуже покращала після програної Саддама. Америка створила для них своєрідне санктуаріюм. Заснував Курдистуарім як майже автономна спільнота. Скликали курди у жовтні свій парлямент, який схвалив постанову про „Курдистан, як державу у федерації з Іраком". Чому не незалежною? Це так як би ми були в Галичині рішили би бути у федерації з Австрією, поки не визволиться велика Україна. Їхня „велика Україна" — це територія під турками. А наражуватись надто Туреччині, створивши на терені Іраку центр іриденти і визвольної акції... незручно під цю пору. ЗСА видатно допомагають іракським курдам головно харчами, но і без сумніву не були б вони такі відважні усамостійнюватись, коли б не опіка ЗСА. Заковика у тому, що Туреччина член НАТО, вагомий союзник ЗСА на Близькому Сході, тож їм антагонізувати турків годі. Вже нині турки вороже дивляться на політичні здобутки курдів під Саддамом у Іраку.

Турецькі курди боряться в дуже важких умовах за їхнє визволення. Мають свою УПА — пешмерґи, яка веде підривні акції. Наскакують на окремі турецькі з'єднання, саботують транспорт. Досі находили пешмерґи охоронні бази і притулок на терені іракського Курдистану. Але прийшла відомо відки до іракських курдів директива: коли іракські курди далі допомагатимуть своїм братам проти Туреччини і співдія-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Колюбінський

ОСТРІВ ІСТОРИЧНОЇ ВАЖЛИВОСТИ

„Олд Фармерс Алманак" — найстарший того роду альманах в Америці, відзначає цього року 200-річчя своєї безперервної появи. Публікація ця вміщує дуже цікаві відомості з багатьох ділянок життя, не поминаючи астрономії. Свого часу американські фармери покладалися на інформації в цьому журналі відносно передбачення погоди, різних порад тощо. Був він надзвичайно популярним і широковідомим. Засновником і першим його редактором був Роберт Томас — продавець книжок, учитель і астроном-аматор. Навіть майбутній 16-ий президент ЗСА, будучи ще адвокатом, користувався відомостями цього альманаху. Під час однієї судової росправи над вбивцею, оборонцем якого був А. Лінкольн, висунені прокуратурою обвинувачення й арґументації провалилися, коли А. Лінкольн довів, що його клієнт не міг доконати закидуваного йому злочину даної ночі, бо згідно з інформацією „Олд Фармерс алманаку", ніч не була місячна й обвинувачений не міг бачити жертви, щоб з такої відстані його вбити. Арґумент Лінкольна переконав лаву присяжних, яка визнала оскарженого невинним. Це збільшило престиж як для адвоката, так і для альманаху, який перетривав десятки інших, подібних альманахів.

У цьому спеціяльному ювілейному виданні є дуже цікава історична довідка

Джеймі Кеґалірі — ентузіяста історичних подробиць про острів Елліс Айленд в Нюйоркській пристані.

Назва острова Елліс походить від його первісного власника Семюела Елліса, фармера з Ню Джерзі, який у 1785 році виставив цю його посілість на продаж, що тривала до 1794 року. Купець не знайшовся, тому С. Елліс у своєму заповіщанні залишив цей острів для своїх нащадків, які його продали в 1808 році Федеральному урядові за 10,000 дол.

Під час громадянської війни острів Елліс Айленд служив складом вибухового пороху, що наводило немало страху на віддалених на три чверті милі мешканців Ню Джерзі. Кільканадцять років після війни Федеральний уряд постановив побудувати на цьому острові відповідний будинок, як переходовий пункт для іміґрантів, що був відкритий 1-го січня 1892 року.

Першими кораблями, на яких прибуло разом 700 людей, які були першими, що переходили через Елліс Айленд, були „Невада", „Місто Париж" і „Вікторія" але найпершою іміґранткою, що була зареєстрована на цьому острові, була 15-літня ірляндка з повіту Корк в Ірляндії — Енні Мор.

На початку цього століття квиток на подорож до Америки для пасажирів першої кляси коштував 75 — 90 дол., а друга кляса — трохи менше, третя 30—36 дол.

Коли корабель причалив до нюйоркської пристані, державні службовці-інспектори, увійшовши на корабель, дозволяли виходити пасажирам першої і другої кляс, а пасажирів третьої кляси транспортували баржами, групами по 30 осіб, до Елліс Айленд.

1892—1924 роки вважаються у світовій історії періодом найбільшої іміґрації. Цей період напевно стосується й української масової іміґрації. Тоді до Америки прибуло і пройшло через Елліс Айленд 12 мільйонів іміґрантів, і хоча в двадцяти роках приплив іміґрантів був обмежений, то незважаючи на це, від того часу до 1954 року до Америки прибуло ще 4 мільйони людей із 90 країн. У 1954 році Елліс Айленд, як перехідний пункт, перестав існувати.

Прадіди сорока відсотків американців перейшли через цей острів. Найбільшим припливом іміґрантів до Америки в одному році вважається 1907 рік, бо тоді населення Америки збільшилося на 1.2 млн осіб. Подорож до Америки в ті давні часи була довга, тяжка й невигідна, зокрема для пасажирів третьої кляси, що були змішані: жінки і мужчини в одній каюті. Багато жінок зі Східньої Европи вважали непристойним спати в одній кімнаті, де були мужчини, виходили на палубу і там ночували.

Серед різних епізод, зв'язаних з іміґруванням, є й такі, що може, в декого викликують гумор, а в декого співчуття, як, наприклад, про т. зв. „пікчер брайд" жених вибрав собі дівчину з фотографії, оплатив її подорож, а вона в дорозі до Америки запізналася з іншим, залюбилася в ньому і пішла з ним, а перший, бідний жених, дістав „гарбуза".

Не випускали з переходового пункту на американський суходіл слабкуватих, заражених, а також анархістів і большевиків. Таких людей повертали назад до своїх країн, за що відповідали корабельні компанії, які також платили штраф за таких людей в сумі 100 дол. за особу. Щоб уникнути таких витрат, згадані компанії позасновували свої аґенції в різних країнах, щоб таким способом проводити перевірку на місцях.

1900—1954рр. на острові Елліс Айленд померло 3,500 осіб, а за той же проміжок часу народилося 355 дітей.

У 1897 р. первісна дерев'яна структура — будинок згорів на Елліс Айленді, а на його місці побудовано пристойні і на той час мо-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про теплі і холодні серця

Пристаньмо на хвилину у нашій щоденній рутині праці, обов'язків, постійного поспіху та постійного переживання великих політичних подій і послухаймо звичайного биття людських сердець. Які різні вони і як часом незрозумілі. А все ж це людське серце, ці людські почування, які можемо навіть патетично назвати почуваннями любови чи ненависти, або просто холоду і байдужости, то таки найважливіша справа понад усі інші. І на тому відтинку людське життя приносить несподіванки, які часом більше зворушливі як у сантиментальному фільмі, чи романі.

Ось до редакції нашого щоденника прийшов саме лист з України із Закарпатської области, зі села Воловець, в якому мешканка цього села описує історію із часів Другої світової війни. Вона, — тоді 17-літня дівчина, яку батько віддав на службу була свідком як з транспорту, який везли ешелоном зі Західньої України до Німеччини висіло в селі Нижні Ворота молоде подружжя зовсім без речей і на сходах зачиненої сільської крамниці жінка привела на світ дитину, не маючи навіть в що її завинути. Авторка теперішнього листа описує, як незважаючи на протести своєї господині принесла з хати свою спідничину, фартушок і хустину і дала для новонародженої дитини. Тепер, після 50 років, вона пише до нас з проханням помістити її листа в нашому щоденнику з надією, що може батьки або сама дитина — сьогодні вже п'ятдесятиліття відгукнеться. „Нічого не хочу — лише знати чи вони живі, — закінчує листа — Господь Вам заплатить, якщо це надрукуєте!"

Скільки доброти, скільки сердечних почуттів у тих скромних рядках сільської жінки з України. Вона нічого не хоче — лише знати чи ці люди, яких вона тоді зустріла, живі.

Ми певні, що це колись молоде подружжя не забуло того переживання і знає в яких умовинах прийшла на світ їхня дитина. Але чи ці батьки перечитають про те у нашому щоденнику, чи відгукнуться?

Хто зна, як пройшли життєві шляхи цієї родини і де вони сьогодні. Може живуть щасливо з дітьми і внуками, а може у старечому домі навіть не мають можливости читати „Свободу"? Знаємо, на жаль, із того, що діється довкруги нас, що саме у цій так виідеалізованій і вимріяній для наших земляків країні, в якій ми опинилися, люди і доля можуть бути дуже жорстокі. І саме тут часто найближчі з родини, а не чужі люди, показують холод своїх сердець, байдужість і це, що в американському світі називають прагматизмом. Правда, цей прагматизм часом конечний, коли стара людина потребує постійної лікарської опіки, але скільки разів наші старші віком українці опиняються у старечих домах із-за вигоди їхніх дітей, які не мають часу чи охоти опікуватися своїми батьками. Але так чи інакше в Україні досі така розв'язка родинного життя зовсім невідома і незрозуміла.

„Як можна стару людину як дерево виривати з корінням і перещеплювати в іншу землю? Та ж це просто загибель" — кажуть вони". А вже як можна маму, яка породила, випестила, виховала і віддавала все, що мала найкраще викидати в її останні роки життя немов на смітник, на ласку чужих зовсім невідомих її людей, з якими вона не може порозумітися? — питають слухаючи про такі події.

Слухаємо їхні питання і не маємо на них відповіді. Бо ми, що врятували себе і свої родини і прожили так чи інак ше у вигоді та без щоденного страху переслідувань довгі роки, стали часто дуже безоглядними у відношенні до наших найближчих.

Може тому, що саме було нам добре і безпечно? А може тому, що наші серця дещо холодніші, як наших земляків, що їх вони втримали інакшими — м'якшими навіть у важких родинних обставинах життя в Україні, про які тепер добре знаємо із відвідин батьківщини?

Добра, сердечна невідома жінко із Закарпаття! Дай Боже, щоб ви найшли родину, яку шукаєте в здоров'ї та у щасливому житті, яке собі ви уявляєте і щоб вони відгукнулися до вас з таким теплом, яке ще існує в Україні.

О-КА

Любов Дмитришин-Часто

„ВЕСЕЛКУ"— В КОЖНУ УКРАЇНСЬКУ РОДИНУ!

Незабаром почнеться новий календарний рік. Кожен з нас, як правило, прагне в ньому звершити те, що не вдалося в нинішньому році. Звичайно, кожен новий рік — це рік надій, сподівань, устремлінь до кращого.

Це ж рівною мірою стосується й нашого дитячого журналу „Веселка", що виходить упродовж ось уже 38 років, себто через два роки він відзначатиме солідний ювілей — 40-річчя! До нового, 1993 року, журнал підходить з деякими змінами — як у кадровому пляні, так і в творчому, згідно ситуацій, які диктує саме життя. Проте, про саму „Веселку", її ролю найкраще сказати словами найповажнішого за віком і досвідом творчої праці, багаторічного редактора журналу (від часу його заснування!) проф. Володимира Барагури: „Веселка" яснітиме так довго, як блистітиме сонце українського національного життя у вільному світі й поки його промені заломлюватимуться в призмах калейдоскопу творчости талантів вільних українських працівників дитячої літератури і, переліті в душі юних читачів, відіб'ються в їхніх серцях співзвучним вахлярем позитивних національних і вселюдських ідеалів".

Немає сумніву, що в серцях усіх тих, хто читав „Веселку" колись, і читає тепер, вона яснітиме завжди. Бо „Веселка" — це рідне слово, яке западає в серце з найранішого віку життя. І тому не дивно, що навіть люди поважного віку й надалі залишаються читачами „Веселки, з любов'ю й турботою ставляться до журналу, щороку поновлюють свою передплату, слідкують за творчістю кожного автора.

Дехто скаже, що старшим легше, бо вони знають рідну мову, а з дітей вже багато її не знають, або знають дуже слабо. О, ми дуже помиляємося, коли думаємо, що цим дітям уже не потрібні видання рідною мовою! Безперечно, їм важко, а тому — й не цікаво взяти до рук книжку. Але „Веселка" говорить до них не тільки словом... Вона говорить малюнками, які так ненав'язливо, так легко передають дітям атмосферу рідної природи, рідних традицій, вони знайдуть на них так багато атрибутів із тих, що ви культивуєте у себе вдома, і все це неодмінно зворушить найглибші пласти їхньої душі, відгукнеться, хоч ще й не усвідомленим, але вже інтересом до рідного слова і рідної культури. Ви, старші, самі прочитайте дитині віршик, спитайте, що вона зрозуміла, а що — ні, і покажіть малюнок, дитина сама багато що домислить. А потім ви знайдете багато спільних літер в англійській і українській абетці, а потім складете перші найпростіші і найзрозуміліші слова: „мама", „тато"... і все поволі піде... І „Веселка" стане не тільки вашою улюбленицею, а й ваших дітей, що сповнить вас і щастям, і гордістю...

Вільна Україна дає нам можливість широких творчих контактів з своїми мистецькими силами. Це те, що єднатиме нас і наших дітей з рідною землею повсякчасно живим зв'язком: читачі „Веселки" — і дорослі, і діти — матимуть змогу щоразу запізнатися з незнайомими досі іменами письменників і поетів, мистців пензля і пісні з України, які присвятили свою творчість дітям. І так крок за кроком Україна ставатиме дітям з діяспори ближчою і милішою. а це, власне, те, до чого ми всі прагнемо.

Нині Україна переживає складний час національного відродження, як незалежна українська держава. Ми тішимося, що, хоч і повільно, і важко, але вже будується нове життя в нашій Україні.

І водночас ми переживаємо дивний час, коли йде (хоч маштаби і невеликі) нова хвиля еміґрації наших земляків до Америки й інших країн вільного світу. Тільки до Бостону останнім часом приїхало біля десяти родин, а скільки приїхало їх в інші міста Америки і Канади.

Для діяспори — це друге дихання, бо є приплив свіжих сил, молодих талантів, дітей. Але вони, вкусивши всіх благ цивілізованої, вільної Америки, в якийсь час гірко затужать за рідною землею і рідним словом, за українською книжкою, в якій, і тільки в ній!, вони можуть не лише прочитати, але й душевно відчути — і легіт вітру з полонин і пахощі степового чи карпатського зела, і мелодійність звучання рідного слова, і легкість стилю української мови — тобто зможуть по-справжньому насолоджуватися, бо тільки в рідній мові доступне все це.

Наш обов'язок — допомогти дітям наших братів і сестер, прибулих з України, не тільки осягнути англійську мову, але, перш за все, не вратити зв'язку з рідною. І хто, як не церковні громади, громадськість організації повинні взяти на себе відповідальність за те, щоб у новоприбулі родини відразу ж стала надходити українська преса, а для дітей — журнал „Веселка".

Ще один аспект для громадського й приватного вирішення — передплата в подарунок — для читачів в Україні. Не думаймо, що в Україні досить і своїх видань. Дитячих періодичних видань в Україні навіть дуже мало. Щож можна назвати крім дитячого журналу „Соняш-

(Закінчення на стор. 4)

500 ВОЯКІВ ПАКІСТАНСЬКОГО батальйону, що входять до складу сил охорони ООН, зайняли міжнародне летовище сомалійської столиці Могадішо і вязли під контролю всі приміщення з вантажами міжнародної гуманітарної допомоги для Сомалі.

(Р.Р.) Сьогодні Україна в процесі державно-творчого будівництва мусить переводити багато важливих і складних до вирішення проблем. Очищення оточення від радіоактивних відпадків, трудний процес приватизації, перебудова оборонної індустрії, введення вільної економічної системи, видання шкільних підручників в українській мові, придбання модерного медичного влаштування, введення власної валюти — це тільки деякі проблеми, яким треба присвятити багато праці.

Щоб належно і успішно розв'язувати згадані вище проблеми, Україні потрібні високо кваліфіковані, західнього типу фахівці. Такі кваліфікації можна осягнути в Америці.

Американські університети і технічні інститути мають знамениті програми студій і наукових дослідів для іноземних студентів, які вже закінчили вищі студії у своїй країні. Для таких студентів (аспірантів) деякі університети призначують стипендії та дають можливість заробітку за наукову працю. З цього користають студенти різних національностей та, на жаль, українські студенти з цієї нагоди мало користали. Причиною

Два роки праці Приятелів Руху Північного Ню Джерзі

Члени Комітету Приятелів Руху Північного Ню Джерзі: (сидять зліва): М. Яворський, О. Голинський, Л. Крамарчук, Р. Андрушків, голова, А. Кулик, І. Хамуляк, Р. Ричок; (стоять зліва, перший ряд): В. Величковський, Д. Кордуба, М. Кікта, Н. Возняк, М. Возняк, О. Яворська, Є. Федоренко, С. Андрушків, Т. Гунчак, Л. Ричок. Р. Лесько; (стоять зліва, другий ряд): А. Білевич, І. Зєлик, Р. Воронка, П. Буняк та І. Винницький.

цього був брак інформацій, матеріялів для підготови до вступних іспитів, а зокрема брак фінансових засобів на покриття коштів тих іспитів, подорожі до ЗСА та на покриття інших видатків, зв'язаних з перебуванням в Америці. Поважною причиною — брак грошей на доповнення отриманої стипендії.

Товариство Прихильників Руху Північного Ню Джерзі з осідком в Нюарку і Пассейку поставило за мету своєї діяльности, помагати здібним студентам з України, які бажають студіювати в Америці. Сповняючи послідовно це завдання, нав'язано контакти з університетами і технічними інститутами та студентськими організаціями в Україні. Подано їм інформації про можливості і передумови студій в ЗСА. Вислано сотні підручників та різних матеріялів (касети) для підготови до вступних іспитів (TOEFl i GRE). Уможливлено відкриття школи англійської мови при Львівському Університеті і Київській Могилянській Академії. Через іспитову агенцію в Принстоні робиться заходи, щоб відкрити в Києві і Львові бюра, які займатимуться переведенням вступних іспитів, що є першою передумовою, після отримання вимаганої оцінки, бути прийнятим на американський університет. Тепер такі бюра знаходяться тільки в Москві і Ленінграді. Така система не тільки ускладнює процес іспитових формальностей та евентуальну втрату реченця, в якому треба складати документи в американський університет, але що більше, це є зв'язане з коштами, на покриття яких студенти не мають грошей („твердої валюти"). Цією важливою і дуже складною справою займається проф. Роман Андрушків, голова Приятелів Руху.

Прийнятий студент на американський університет є в постійному контакті з комітетом Приятелів Руху. Частинне покриття коштів подорожі, допомога на влаштування та виплата доповнюючої стипендії, згідно з вимогою школи, це чергові завдання Приятелів Руху.

На результат праці товариства не треба було довго чекати. Вже в цьому році прибуло деяке число студентів на студії міжнародного права, журналістики, комп'ютерних наук та інженерії. Вони проходитимуть навчання в таких школах: Дартмут коледж в Ню Гемшир, Американський університет у Вашінґтоні, Кларк і Люіс коледж в Портленді, Ореґон. В цьому році на допомогу студентам з України виділено зі своїх скромних фондів майже 10,000 дол.

Треба сподіватися, що в наступному році приїде ще більше число студентів. Щоби успішно продовжувати започатковану тому два роки працю, потрібні фонди, за якими Приятелі Руху звертаються до нашого жертвенного громадянства, проголошуючи листопад. 1992 року місяцем студента.

Чеки просимо виписувати на: Friends of Rukh act. No. 6231 і переслати до: Self-Reliance Federal Credit Union, 734 Sanford Ave., або до: Fiends of Rukh, c/o Dr. Roman Andrushkiw, 58 Boyden Ave., Maplewood, N.J. 07040.

ПОДЯКА

Отсим складаю щиру подяку моєму родинному лікареві

д-рові Ярославові Яримовичеві

за дбайливу та віддану опіку в часі моєї недуги та побуту в шпиталі, яка часто переходила межі рутинних лікарських обов'язків.

ЛЕВ ЯЦКЕВИЧ

Л. Кондрацька — першун Торонто в тенісі

Торонто. — 28-го вересня ц. р. відбувся в Торонто в тенісовому клюбі Мейфер Вест тенісовий турнір 32 торонтонських середніх шкіл. Чемпіонат у цих змаганнях здобула українка — Лариса Кондрацька. Їй вручено золоту медалю.

Лариса є учасницею 11 кляси, з відзначенням закінчила курси українознавства, любить спорт, зокрема теніс, тричі здобула чашу перемоги у тенісових турнірах на Союзівці, також була учасницею тенісових змагань в Україні в минулому році.

ПРЕЗИДЕНТ-ЕЛЕКТ ЗСА Билл Клінтон вперше після перемоги у виборах 3-го листопада виступив перед публікою. В середу, 11-го листопада, він звернувся до учасників зборів, присвячених Дню Ветеранів, які відбулися в будинку місцевого Капітолію в столиці стейту Аркенсо Литтл Рок. Б. Клінтон заявив, що, ставши президентом ЗСА, він зробить все можливе, щоб збройні сили країни залишилися найсильнішими в світі. Як майбутній головнокомандуючий збройними силами ЗСА, він обіцяв сприяти кваліфікації військовослужбовців і розвиткові передової бойової техніки. Клінтон сказав також, що за два роки має намір остаточно вирішити справу про долю американських військовополонених і громадян, що пропали безвісти після Другої світової війни

У ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

св. п.

Михайла Шафранюка

ФУНДАТОРА КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ФУНДАЦІЇ

30-го листопада 1992 р. о год. 7-ій веч.

відбудеться

СВЯТКОВИЙ ВЕЧІР в пошану ПОКІЙНОГО

в ґалерії КУМФ, вул. Блюр захід, ч. 2118-А

У ПРОГРАМІ:

Слово .... **д-ра Богдана Стебельського**
Відео-монтаж із життя ПОКІЙНОГО, з коментарями голови Дирекції КУМФ **Р. Вжесневського**

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ДО УЧАСТИ.

ДИРЕКЦІЯ КУМФ

В глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що у вівторок, 10-го листопада 1992 р. відійшла у вічність

наша найдорожча

МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЕНА РЕЙНАРОВИЧ

з дому АДРІЯНОВИЧ

ПАНАХИДА відбудеться у понеділок, 16-го листопада в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 17-го листопада, о год. 9-ій ранку з того ж самого заведення до церкви св. Юра, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

син — ЗЕНОН
сестри —
НАТАЛІЯ КОЗАНЕВИЧ в Україні з доньками — ЗВЕНИСЛАВОЮ та АДРІЯНОЮ ПАНКЕВИЧ і внучкою КВІТОСЛАВОЮ
ТЕОДОСІЯ ГАЙВАС з чоловіком ЯРОСЛАВОМ та дітьми КВІТОСЛАВОЮ з внуками УЛЯНОЮ, ТАЇСОЮ і ДАРКОМ в Мейпилвуд, Н. Дж. і АСКОЛЬДОМ з дружиною НАДІЄЮ та внуками РОСТИКОМ, СЛАВЦЕЮ і АДРІЯНЧИКОМ в Каліфорнії
кузини —
ОЛЬГА СТЕФАНОВИЧ з родиною
ОКСАНА ГОРАЄЦЬКА з родиною
шваґерка — МАРІЯ РЕЙНАРОВИЧ з донькою АННОЮ з внучкою НАТАЛКОЮ і сином ЮРКОМ
шваґер — д-р ОЛЕКСАНДЕР РЕЙНАРОВИЧ з дружиною ТЕТІЯНОЮ і донькою та сином МАРКІЯНОМ
та ближча і дальша родина в Україні, ЗСА, Польщі та Німеччині

Острів...

(Закінчення зі стор. 2)

дерні, багато простірніші і вигідніші будинки за 1.5 млн. дол., що були відкриті для вжитку в 1900 році. Та незважаючи на кращі, більші приміщення, були часи, коли їдальня не вміщувала нараз усіх людей, і вони були змушені харчуватися „на зміну". Типовий сніданок складався з хліба з маслом і кави з цукром і молоком. На обід: ґуляш з бараболею, житній хліб. На вечерю: житній хліб, квасоля, чай і варені сушені сливки. Для іміґрантів-жидів замість певного роду м'яса — вуджена або солона риба.

Виникли й трудноші з задоволенням смаку різних іміґрантів. Наприклад, італієць не обійдеться довго без страв, що не є приготовані з тіста, та коли одного разу подали неіталійській жінці спаґетті з помідоровим сосом, вона собі думала, що це були хробаки, змішані з кров'ю.

Лише одна третя іміґрантів залишалася на постійне перебування Ню Йорку, решта виїжджала до інших частин Америки поїздами. На одежі мали причеплені написи-ярлики такого змісту: „До кондуктора: проситься вказати цій особі, де пересідати і де висісти, бо ця особа не знає англійської мови".

Траплялися й неприємні помилки-замішання: жінку було спрямовано не на той поїзд, що йшов не в ту місцевість, і на пероні зустрічав чоловік не свою жінку, а вона побачила не свого чоловіка.

Самотніх жінок не випускали на берег з чужими чоловіками, тому дуже часто, коли дівчина приїхала до свого судженого, вони вінчалися на місці, на острові Елліс.

Медична перевірка не була така ґрунтовна: коли товпа людей піднімалася сходами вгори, до реєстраційної кімнати („Великої залі"), інспектори з відділу здоров'я дивилися, чи хто не кульгає або не задихався. Якщо були підозрілі, то інспектори позначували таку людину крейдою, насторожуючи тим черговик медичних інспекторів. Іміґраційні чинники не хотіли непрацездатних безрадних людей, щоб вони не стали „тягарем суспільства".

Росте кобзарська родина

Діячі української культури сприйняли з приємністю вістку, що в Йонкерсі зорганізовано наймолодшу групу початківців гри на бандурі. Дня 6-го жовтня почали заняття група з 15 дітей, які завчасу придбали собі бандури. Пятеро з них будуть навчатись на малих бандурах — „бейбі полтавках". Їх було виготовлено на замовлення Школи Кобзарського Мистецтва у Ню Йорку майстром Кеном Блумом. Відносно недавно Кен „тотально" закохався в бандуру, вивчив дуже докладно її історію і почав виробляти інструменти. Дуже швидко дійшов до вершка майстерности і на пропозицію школи почав виробляти малі бандури для дітей. Вони легкі, з чистим дзвінким голосом, може навіть голосніші від нормальних „чернігово к". У верхньому регістрі (нижнього регістра взагалі не мають) звучать краще, ніж бандури для дорослих. Секрет у тому, що наймолодші мають тепер нагоду навчитись гри на бандурі завчасу і легко її засвоїти. А як почнуть навчання з дитячих років, то є запорука, що бандури не залишать. Запрошуємо батьків Йонкерсу скористати з цієї нагоди і записувати своїх дітей на навчання гри на „бейбі полтавках".
ках".

А при тому діти Йонкерсу є щасливі, що дістали висококваліфіковану вчительку гри на бандурі — абсольвентку Львівської консерваторії Олю Войтович-Стецишин.

Гурток бандуристів постав при Спілці Української Молоді за старанням д-ра Ореста Козіцького і його дружини, яка є головною виховницею. Організатором і рушійною силою є Оксана Макаренко.

На нашу думку, не завжди вистачить зайняти увагу дитини будь якою діяльностю, „аби тільки не була на вулиці", як це у нас іноді трактують справу батьки. Наприклад, в наших школах українознавства ви можете із здивуванням зауважити, що діти між собою говорять по-англійськи, а українську мову трактують як чужинецьку і володіють нею як малоопанованим жарґоном. У великій мірі причина такого стану у формалістичному ставленні до комплексу духовности: дітей часто змушують вчитися, але не захоплюють предметом. Я маю на увазі, що не звертають уваги на методологічне захоплення учнів предметом навчання, формування почуття гордости за належання до великої, самобутньої нації. Бо від того почуття народжується любов, а тоді й бажання знати все про своє коріння.

Одним з найбільш ефективних способів виховання дітей є їх залучення до народного мистецтва.

М.Чорний-Досінчук

Курди...

(Закінчення зі стор. 2)

ти з ними, прийде до припинення допомоги Заходу... Результат: іракські курди співдіючи з турецькими тан ками завдали пешмерґам жахливий кривавий удар. Пішов брат на брата. Іракські курди виправдуються: без покрову ЗСА не вдержимо наших здобутків! А курди майже незалежна держава у покищо нелеґалізованій федерації з Іраком, під владою Саддама Гусейна. Курйози? Парадокси, наслідки встрявання Буша у стосунки на Близькому Сході.

Політика і мораль — рідко упарі. Порівнюється її з повією. Якщо йдеться про американську, то і ми мали дуже прикрий досвід у час розпадання совєтської імперії; пригадується відома київська промова. Політика ЗСА стійка і консеквентна тільки у стосунку до відомого підопічного приятеля на Близькому Сході. Вона вірна, навіть коли декому прийдеться дістати здорового ляпаса, хоч скільки б добра не чинити, та наскільки не наражувати власні державні інтереси (арабів хоч 130 мільйонів, а мусулман сотки мільйонів!) Якщо йдеться про курдів, то у висліді походу на Саддама припало їм більше вольностей у Іраку. Та це принагідно, не в результаті журби про них. І далі не говориться ніде про незалежницькі аспірації цього відважного, старовинного народу, що попав між поганих, загарбницьких сусідів, як і українців доля поселила. Говорити про цілий незалежний Курдистан наразитись форпостові ЗСА на Близькому Сході, членові НАТО - Туреччині, а може навіть й Іранові, який Америка бажала б привернути у свою орбіту впливів, як це бувало за шаха Паглеві. Ой, ця політика!

Не забуваймо про те теж, коли йдеться про інтереси і долю України! Це повинні собі особливо добре закарбувати наші, політичні, назвімо їх „ідеалісти": відважно і самовпевнено можна політикувати тільки з позицій сили. А доки її у тебе вистачає, треба гнучкости. Пам'ятаймо!

„Веселку..."

(Закінчення зі стор. 2)

ник"? А скільки дітей в Україні? І чи всіх може задовольнити один журнал?

Суспільно-громадські, жіночі організації молоді нашої діяспори наполегливо комплектують посилки з різноманітною літературою для шкіл і бібліотек. Цей подвиг, в ім'я відродження духового життя на рідних землях, належно оцінено. Але не забуваймо про дітей! У кожному дитячому садочку, у кожній школі українська дітвора радісно візьме до рук нашу „Веселку", якщо ви подбаєте про це — передплатите і напишете, куди саме пересилати в Україні, принаймні, назву села чи міста; школі доставити, дитячому садочку чи бібліотеці. В Україні школи великі, тільки перших кляс у кожній міській школі є по три--п'ять, а в кожній клясі — по 30—40 дітей. І не тільки першоклясники хочуть читати дитячий журнал.

Подумаймо про це, адже кожен із нас може зробити приємність на цілий рік дітям у власній родині в Україні, і школярам, і вихованцям дитячих садочків, і тим найнещаснішим, що виростають в дитячих сиротинцях, часто — з перших днів життя. Кожна дитина, яка візьме до рук журнал-подарунок з Америки, почує себе щасливою. Він бо так багато скаже їй. І не тільки з допомогою творів, вміщених у ньому, а самим фактом, що він прийшов, що українці в Америці пам'ятають про малого українця чи україночку на рідній землі і в такий спосіб виявляють йому (їй) свою любов. Нічого немає ціннішого для дитини від думки усвідомлення, що її пам'ятають, нею заопікуються, що їй не дадуть пропасти в цьому бурхливому велелюдному світі.

Жертвенности української діяспори немає меж. Подиву гідна та велика місія, яку здійснює вона в ім'я незалежної України. Додаймо до неї ще одну, з фінансової точки зору зовсім незначну, пожертву: 8 долярів на передплату „Веселки". Нехай вона звеселяє серця кожної української дитини і тут, і там. Нехай діти — і тут, і там — живляться з одного духового джерела, це дасть свої позитивні плоди в майбутньому.

Пригадуємо, що чеки на передплату щомісячного журналу „Веселка" слід пересилати на адресу: „Rainbow", 30 Montgomery, St., Jersey City, N. J. 07302.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ
— НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИСТОПАДА 1992 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти численну участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.